

CONCEPT ter goedkeuring in ASD van 21 april 2026

Datum:
14-4-2026

Behandeld door:
Werkgroep Participatie

Onderwerp:
Advies aanpassing inkomensregelingen GR IJsselgemeenten

Geacht college van B&W en geachte gemeenteraad,

De Adviesraad Sociaal Domein, verder genoemd de ASD, in het bijzonder de werkgroep Participatie, maakt graag van de gelegenheid gebruik om advies uit te brengen over de aanpassing inkomensregelingen GR IJsselgemeenten.

Medio februari heeft de ASD de notitie 'Aanpassing inkomensregelingen GR IJsselgemeenten Sociale zaken d.d. 2026 2 februari' van de hand van mevr. M. Korsten ontvangen. De werkgroep heeft de notitie besproken en naar aanleiding daarvan vragen en bespreekpunten voorgelegd. Deze zijn in een overleg op 8 april j.l. besproken in het afstemmingsoverleg met mevrouw M. Korsten en de heer D. Keers.

Dit afstemmingsoverleg heeft een aantal vragen verhelderd, waarvoor hartelijk dank. Op basis van de besprekingen en stukken komt de ASD tot de volgende adviezen en opmerkingen. De ASD heeft dit advies goedgekeurd in zijn vergadering van 21 april 2026.

De aanpassingen betreffen de kadernota 2027. Achtergrond van de aanpassingen is de constatering dat het aantal inkomensregelingen is toegenomen, zowel landelijk als gemeentelijk. Daarnaast zijn de regelingen verruimd. Dit is niet zonder financiële consequenties voor de gemeente. Het streven is de gemeentelijke regelingen betaalbaar te houden bij krimpende budgetruimte. Daarnaast is het streven het aantal regelingen te vereenvoudigen. En ten slotte het vergroten van het bereik, d.w.z. het gebruik, van de regelingen. Wij brengen langs deze drie assen ons advies uit.

- Regelingen betaalbaar houden

De ASD is verheugd dat er geen sprake is van een grote bezuinigingsoperatie. Het betreft ons inziens beperkte verschuivingen. Waarbij het verkorten van de refertetijd voor de Individuele inkomensvoet (ITT) wordt toegejuicht. Beter is het tijdig ondersteuning te bieden. Het voorkomt hopelijk het langzaam afglijden tot het mis gaat.

De raad heeft twee adviezen over de voorgestelde aanpassingen:

- 1) Individuele inkomensvoet (ITT): Het verkorten van de refertetermijn voor de ITT wordt gecompenseerd door het bevriezen van de hoogte van de ITT tot en met 2028. Dit betekent dat bij stijgende inflatie, het inkomen daalt. In de huidige geopolitieke situatie wordt een grotere stijging van de inflatie verwacht. Een stijging die gewoonlijk de laagste inkomens het hardste treft. De ASD adviseert om tussentijds te onderzoeken of de inkomensachteruitgang door inflatie niet te groot wordt. En zo nodig de bevriezing te ontdooien.
- 2) Bijzondere bijstand, verruiming vergoeding tandartskosten: Er komt een kleine verruiming van de vergoeding voor hoge tandartskosten. Voorwaarde is dat men aanvullend verzekerd is. De ervaring is dat de aanvullende verzekering voor velen te duur is, laat staan een extra tandartsrekening. De ASD adviseert om de voorwaarde te laten vervallen of een andere oplossing aan te bieden. Bijvoorbeeld door ambtshalve te beslissen in het geval een bewoner in een financieel moeilijke situatie komt door een hoge tandartsrekening.

- Vereenvoudiging

De ASD constateert dat er geen sprake is van vereenvoudiging. In het voorstel is sprake van enkele verschuivingen. Het zijn kleine bedragen in de begroting. Het is daarmee een demonstratie van de precisie en fijnmazigheid van de regelingen. Voor het verschuiven van een bedrag van 10.000 € is een uitgebreide behandeling met bijbehorend proces nodig. De raad is zich terdege bewust dat kleine bedragen voor de betreffende Capellenaar wel degelijk een verschil maken.

Het illustreert dat de uitvoeringstechniek en de financiën leidend zijn. Niet wat de Capellenaar in zijn of haar situatie nodig heeft maar de regeling staat centraal. Voor de Capellenaar, die financiële steun nodig heeft, is en blijft het een ondoorgrondelijk doolhof van regelingen. Want naast de regelingen van GR IJsselgemeente zijn er ook de Capelse inkomensregelingen. Dit alles verlaagt het bereik van de financiële inkomensregelingen. Bovendien brengt de gedetailleerdheid ook nog eens hoge uitvoeringskosten met zich mee.

De ASD adviseert om in de onderhanden samenlevingsagenda nadrukkelijk werk te maken van de vereenvoudiging van de inkomensregelingen. Centraal moet staan wat van de individuele situatie, wat de Capellenaar dan nodig heeft. Dit in plaats van de chirurgische precisie van de regelingen. Kortom oog voor maatwerk en de concrete situatie van de betrokkene. Dat de persoon wordt gezien. Een dergelijke benadering biedt ook ruimte voor een steuntje in de rug voor Capellenaren die ondanks hun werkzaamheden op of onder bijstandsniveau leven.

- Vergroten bereik

De ASD erkent dat het vergroten van het bereik, d.w.z. het gebruik van de inkomensregelingen, een moeilijk vraagstuk is. Het bereiken van de juiste doelgroepen speelt niet alleen bij inkomensregelingen. Het bereiken van de juiste mensen of het nu gaat om financiële ondersteuning of om het bestrijden van eenzaamheid is een groot vraagstuk. Zeker in deze tijd van individualisering. Dit vraagt een bredere benadering.

De ASD adviseert om in de samenlevingsagenda het bereiken van de Capellenaren een belangrijk onderwerp te maken.

Over de voorgestelde maatregelen merkt de ASD het volgende op:

- 1) Wijkwinkels: de ASD maakt zich zorgen over de vrijwilligers die daar adviseren. Zij moeten beschikken over een grote hoeveelheid kennis van de vele regelingen om te kunnen adviseren. De ASD adviseert om zeer zuinig te zijn op deze vrijwilligers en niet te bezuinigen op de ondersteuning daarvan.
- 2) Website: 'bereken je recht': in Nederland wonen 2½ tot 4 miljoen mensen die onvoldoende taal- of digitaal- of procesvaardig zijn, of in een combinatie daarvan. Het is deze groep mensen die vaak een beroep moet doen op financiële regelingen. Het is zeer de vraag of een website voor deze mensen het aangewezen middel is. De grote uitvoeringsinstanties richten niet voor niets weer balies in. Dit is omdat veel mensen er digitaal niet uitkomen. Als de website helpt is dat meegenomen. De ASD adviseert het gebruik te monitoren en te onderzoeken of de website het bijdraagt aan een groter bereik.

Bij de website heeft de ASD een paar bedenkingen:

- 1) De naamgeving 'Bereken je recht' drukt uit dat het om het recht gaat, de regels. Niet om wat iemand nodig heeft. De ASD vindt dit ongewenst. Het is een impliciete uitnodiging voor de calculerende burger, die eisen stelt aan de overheid, de gemeente. Het staat op gespannen voet met een situatiegerichte benadering. De ASD adviseert om zeer goed te kijken naar het taalgebruik. "Heeft u een financieel steuntje in de rug nodig? Kijk eens naar de mogelijkheden." Dat klinkt heel anders en nodigt uit tot een andere verhouding.
- 2) Websites zijn goed in concrete rekenregels. Dat brengt de discussie terug op het eerdere punt van maatwerk. Hoe wordt een Capellenaar geholpen die buiten de rekenregels valt? Geeft die persoon het op? Wordt een alternatief geboden?

De ASD is uiteraard bereid tot verdere toelichting. Wij vertrouwen op een zorgvuldige besluitvorming en vernemen graag de uitkomst daarvan. Zoals eerder toegezegd draagt de ASD graag bij aan het opstellen van de Samenlevingsagenda.

Met vriendelijke groet,
Namens de Adviesraad Sociaal Domein,

Martin Slooff
Voorzitter

Nicolette van de Kreeke – Alfrink
Secretaris

CONCEPT